

خلص سوانح دوكتور حسن على امامى

با تشكر از دوكتور ذبيح الله امامى پسر دوكتور امامى از ارسال سوانح. ناصراوريا

دوكتور حسن على امامى يکى از دوكتوران سابقه دار و از جمله پيشگامان طبابت افغانستان مى باشد. داکتر امام مسکونه کابل بود و بعد از حادثه هفتم ثور ۱۳۵۷ وطن را ترک و به امريکا مهاجرت نمود. دوكتور امامى مکتب ابتداييه، متوسطه و ليسه را در کابل تکميل و شامل پوهنخى طب شد و بعد از فراغت در مربوطات وزارت صحت و برخى مراکز صحتى پايخت تحت نظر متخصصان مسلکى شامل خدمت شد. وی در پهلوى تداوى مريضان به مطالعات خویش در امور لابراتوارى و راديولوژى و ايکسرى ادامه داد.

دوكتور امامى ميگويد: "در زمان ما دوكتوران ترکى استخدام شده بودند و دوكتور رفقى کامل بيگ داکتر شخصى شاه در عين حال ريس پوهنخى طب هم بود. بعد از مدتى مطابق تجويز و پيشنهاده او پروفيسر حسن رشاد بيگ يکى از متخصصان ورزيده بحيث ريس پوهنخى طب مقرر شد. بعد از اختتام قرارداد پروفيسران ترکى، شماری از پروفيسران فرانسوى استخدام و و به کار گماشته شدند. در آن ميان پروفيسر مسيو بولانثرى نيز خدمت ميکرد. با آمدن فرانسويان فصل نوين و مهمى در جهت ارتقاى تعليمات و تحصيلات طب رونما گرديد. هر چند پروفيسران و متخصصان ترکى سنگ تهادب طبابت را در افغانستان گذاشته و خدماتى ارزنده انجام داده اند ولى داکتران فرانسوى آنها بشکل عصرى تر در بخشهاى نظرى و عملى دوام دادند. بخصوص در مورد امراض داخله پروفيسر بولانثرى که درايت و تخصص عالى داشت، در قسمت امور لابراتوارى و ساحة معاینات راديولوژى و تشخيص و تداوى امراض شش نهايت ماهر و وارد بود. پروفيسر بولانثرى در بخش سروسامان دهى شفاخانه ملکى على آباد به شکل تازه و بهتر، خدمات بس ارزشمندی را انجام داد."

داکتر امامى بعد از اکمال تحصيلات، نخست بحيث مدير عمومى مجادله با امراض سارى و انتانى مقرر و مدت دوسال در مرکز و ولايات در بخش مجادله عليه امراض چيچک، سرخکان و کولرا ايفای وظيفه نمود. سپس منحيث سرطبيب شفاخانه ولايت فارياب مقرر شد. بعداً بحيث داکتر در رياست نساجى پلخمرى توظيف گرديد. داکتر امامى سپس منحيث سرطبيب ولايت پروان و بعداً ريبس امور صحتى ولايت کندهار مقرر شد. پس از دوسال خدمت منحيث سرطبيب حکومت اعلى گرشک و علاوه بر آن هفته دو روز امور صحتى وادى هلمند و ارغنداب را نيز به پيش ميبرد. سپس منحيث سرطبيب محبس کابل مقرر شد و بعداً بحيث ريبس امور صحتى ولايت هرات بکار گماشته شد. در آن ولايت يک شفاخانه مردانه و يک شفاخانه زنانه بنام "شفاخانه مستورات" جهت تداوى طبقه نسوان وجود داشت که شفاخانه زنانه در وضعيت خوبي قرار نداشت که به اثر کار و تلاش زمينه اعمار شفاخانه زنانه مجهزآماده شد که در ابتدا از لابراتوار، ايکسرى و ديگر تسهيلات

شفاخانه مردانه استفاده میکرد و دوکتور امامی توانست یک شفاخانه زنانه آبرومند و عصری که مجهز با لابراتوار و دیگر ملحقات بود به ظرفیت ۲۰ بستر را اعمار و به بهره برداری سپرد. دوکتور امامی مدت شش سال در هرات، در بخش صحتی خدمات بزرگی انجام داد. وی در پهلوی پیشبرد امور عملی بحیث یک محقق طبی، استاد ماهر برای انکشاف معلومات علمی و مسلکی و دستیابی به معلومات تازه به صورت دوامدار می کوشید.

بعد از پایان وظیفه در هرات، با استفاده از یک بورس تحصیلی ملل متحد از طرف مقام وزارت صحت عامه در رشته مرض سل یا توبرکلوز در شفاخانه جی جی هاسپیتال (G.G Hospital) دهلی جدید و سپس رهسپار لندن شده و در آنجا با گروهی دوکتوران جرمنی، فرانسوی، هندی و پاکستانی شامل این پروگرام یکجا گردیده و در آنجا در مرکز مجادله با توبرکلوز بنام دی دی سنتر (D.D Center) برای مدت چهار ماه تحصیل و موفق به اخذ سند تخصص در همین بخش گردید. سپس این گروه جهت مطالعات نظری و عملی و مشاهده شفاخانه ها و دستگاه های طبی ممالک حوزه سکندنوی به سویدن، ناروی و دنمارک که در آنزمان در مناطق مختلف این ساحه خطرات توبرکلوز محسوس بود سفر نموده و با کشف واکسین توبرکلوز (Tuberculosis) در محو خطر شیوع توبرکلوز مخصوصاً در سویدن مؤفقیت هایی بدست آمد و بعد از گذشتادن مدتی در ممالک سه گانه موصوف دوباره بوطن عودت نمود.

بعد از عودت به میهن، وزارت صحت عامه به کمک سازمان صحتی جهان به تأسیس یک مرکز مجهز مجادله علیه توبرکلوز اقدام نمود. همزمان به این اقدام به اعمار یک تعمیر مناسب در پایان دروازه لاهوری کابل مقابل چمن حضوری جهت تشخیص و تداوی مریضان توبرکلوز صورت گرفت و دوکتور امامی به حیث رییس مجادله توبرکلوز مقرر شد که به مطابق سیستم مراکز صحتی تداوی توبرکلوز انگلستان و حوزه سکندنوی درین شفاخانه اصطلاحات و نوآوری هایی بوجود آمد. همزمان با استخدام متخصصین رادیالوژی و لابراتواری و رسیدن ماشین آلات و جنراتورهای برقی و غیره و نصب آنها کار به سرعت شروع و تداوی مریضان آغاز گردید. در عین حال یک تعداد کورسهای فنی و مسلکی برای تربیه شماری از دکتوران و نرسهای ذکور و اناث دایر و فعال گردید که تا زمان ختم وظیفه دوکتور امامی در شفاخانه مذکوردر آن موسسه عام المنفعه بیش از چهل هزار نفر بطور رایگان مقابل مرض سل یا توبرکلوز واکسین و وقایه شدند. سپس دوکتور امامی بحیث رییس سناتوریم نسوان واقع دارالامان کابل مقرر شد و با استفاده از اندوخته های علمی و تجارب عملی در آن شفاخانه به تداوی مصابین توبرکلوز از طریق دهن، زرقیات و اجرای طریقه طبی نوموتورکس (Pneumothorax) یعنی دادن هوا توسط ماشین در جوف صدر، که به این طریق مکروبهای توبرکلوز را محو میکرد، پرداخت. بعد از یک ونیم ماه خدمت در سناتوریم نسوان بحیث سرطیب ولایت ننگرهار مقرر و مدت ۶ سال در آنجا مصروف خدمت به مردم شریف خویش بود.

سپس بحیث رییس موسسه دندان سازی مقرر گردید که درین ساحه اصلاحات و خدمات بزرگی را انجام داد. بناغلی دوکتور امامی بعد از ختم کار در ریاست دندان سازی بحیث رییس حفظ الصحیه وزارت معارف مقرر و در آنجا به تداوی طلاب و طلبات، معلمان و معلمات، استادان معارف، ماموران و مستخدمان وزارت یادشده از طریق همکاری یک گروپ دکتوران و پرسونل طبی پرداخت. همچنان از وضع امور صحی مکاتب شهر، مواد خوراکی و آب نوشیندنی رسیده گی بعمل آمده و برای حفظ الصحیه و قایوی در مقابل امراض ساری واکسین ها تطبیق شد.

سپس دریک بورس تحصیلی عازم اتحاد جماهر شوروی سابق گردیده و از جمهوریت های مختلف آن دیدن و با تجارب بی شماری دوباره به وطن عودت نمود.

دوکتور امامی بعد از ختم دوسال خدمت بحیث رییس حفظ الصحیه معارف بحیث رییس تفتیش وزارت صحت عامه مقرر گردید و خدمات بزرگی انجام داد.

دوکتور امامی برای مدت دوسال دیگر بحیث رییس تدقیق و مطالعات مؤظف گردید که این وظیفه را نیز با کمال صداقت و وجه احسن انجام داد.